

Spis treści

Wstęp.....	13
------------	----

Rozdział I

Edukacja i praktyka prawnicza

1. Amerykański model edukacji prawniczej.....	17
1.1. Ewolucja modelu edukacji prawniczej.....	17
1.2. Warunki przyjęcia na studia prawnicze i koszty studiowania	20
1.3. Program studiów prawniczych	26
1.4. Metody nauczania i egzaminowania	27
1.5. Stopnie naukowe.....	31
1.6. Egzamin adwokacki.....	32
2. Zawody prawnicze	35
2.1. Praktyka prywatna.....	37
2.2. Praca dla rządu federalnego i stanowego.....	39
2.3. Nauczyciele akademicki	41
2.4. Prawnicy interesu społecznego.....	43
2.5. Asystenci prawników	44
3. Etyka prawnicza.....	45
3.1. Źródła regulacji amerykańskiej etyki prawniczej.....	45
3.2. Wybrane zasady etyki prawniczej.....	46

Rozdział II

Precedens prawny w systemie *common law*

1. System <i>common law</i> a system prawa cywilnego.....	51
1.1. Geneza i istota systemu <i>common law</i> oraz systemu prawa cywilnego.....	52
1.2. Podstawowe różnice między systemem <i>common law</i> i systemem prawa cywilnego	55
1.3. Tendencje konwergencyjne	57

2. Koncepcja precedensu prawnego.....	59
2.1. <i>Stare decisis</i> jako źródło rozwiązań precedensowych	59
2.2. Właściwa analiza orzeczenia sądowego.....	60
2.3. Wyodrębnienie holdingu w sprawie.....	62
3. Wyrokowanie.....	63
3.1. Różnica między mechanicznym i niemechanicznym podejściem do orzeczeń sądowych.....	64
3.2. Konstrukcja amerykańskiego orzeczenia sądowego	64
3.3. Bazy orzecznictwa sądów amerykańskich.....	66
4. Stosowanie precedensów.....	67
4.1. Skutki prawne <i>stare decisis</i>	68
4.2. Odejście od precedensu	69
4.3. Interpretacja prawa stanowionego przez sądy	73
4.4. Retroaktywny skutek orzeczeń sądowych	75

Rozdział III

Źródła prawa

1. Federalne źródła prawa	77
1.1. Konstytucyjne regulacje źródeł prawa	77
1.2. Konstytucja federalna.....	78
1.3. Ustawy federalne.....	80
1.4. Traktaty	81
1.5. Federalne reguły sądowe.....	82
1.6. Akty agencji federalnych	83
2. Stanowe źródła prawa	85
2.1. Konstytucje stanowe.....	85
2.2. Ustawy stanowe.....	85
2.3. Stanowe reguły sądowe	86
2.4. Akty agencji stanowych	86
3. Federalne i stanowe decyzje sądowe – <i>caselaw</i> jako źródło prawa	86
4. Hierarchia źródeł prawa	88

5. Rozwój prawa stanowionego	88
5.1. Interpretacja ustaw	89
5.2. Próby kodyfikacyjne	90
5.3. Prawo stanowione a <i>common law</i>	91
6. <i>Legal research</i> – poszukiwania właściwych źródeł prawa	93

Rozdział IV

Podział władzy na szczeblu federalnym

1. Zagadnienia wprowadzające i terminologiczne	99
1.1. Stany Zjednoczone jako bastion demokracji	99
1.2. Podział władz czy podział władzy. Separacja czy równowaga władz.	101
1.3. Amerykański prezydenjalizm	101
2. Podstawowy podział uprawnień – system hamulców i równoważników	103
2.1. Uprawnienia Kongresu Stanów Zjednoczonych.....	104
2.2. Uprawnienia Prezydenta Stanów Zjednoczonych.....	106
2.3. Uprawnienia sądów federalnych.....	107
3. System hamulców i równoważników między władzą ustawodawczą a wykonawczą.....	107
3.1. Procedura legislacyjna	108
3.2. Taktyka <i>filibuster</i> w procesie decyzyjnym Senatu Stanów Zjednoczonych.....	111
3.3. Polityka zagraniczna – koncentracja władzy wykonawczej w urzędzie prezydenta	115
3.4. Traktaty, porozumienia wykonawcze i rozporządzenia wykonawcze w polityce zagranicznej	116
3.5. Polityka obronna.....	121
3.6. Powoływanie urzędników federalnych	123
4. System hamulców i równoważników między władzą wykonawczą i ustawodawczą.....	125
4.1. Sądowa kontrola konstytucyjności prawa	125
4.2. Nominacje sędziowskie.....	126
4.3. Prawo łaski.....	126

4.4. Ustanawianie sądów	127
4.5. Inicjacja poprawek do konstytucji.....	127
4.6. <i>Impeachment</i>	128

Rozdział V

Wertykalny podział władzy w federacji i relacje między stanami

1. Federalizm wertykalny – podział władzy między stanami a rządem federalnym	129
1.1. Geneza i istota federalnej struktury w USA	129
1.2. Konstytucyjny podział kompetencji między federację a stany	132
1.2.1. Co wolno federacji – uprawnienia z art. I.8 konstytucji.....	132
1.2.2. Co jeszcze wolno federacji – uprawnienia z innych przepisów konstytucji.....	133
1.2.3. Czego nie wolno federacji – zakazy z art. I.9 konstytucji.....	134
1.2.4. Czego nie wolno stanom – Zakazy z art.I.10 konstytucji.....	135
1.2.5. Co wolno stanom – X poprawka do konstytucji	136
1.3. Obszar kompetencji wspólnych.....	136
1.4. Orzecznictwo Sądu Najwyższego w podziale kompetencji między federację a stany.....	137
1.4.1. Klauzula supremacyjna i kongresowe prawo wypierania.....	138
1.4.2. Kompetencje domniemane	141
1.4.3. Klauzula handlowa	142
1.4.4. Klauzula ogólnego dobrobytu	145
2. Federalizm horyzontalny – relacje między stanami	146
2.1. Klauzula pełnej wiary i zaufania.....	146
2.2. Klauzula przywilejów i immunitetów	149
2.3. Klauzula ekstradycyjna	150
2.4. Uśpiona klauzula handlowa	150

Wyłanianie i odwoływanie podmiotów władzy

1. Wybory członków Kongresu Stanów Zjednoczonych.....	153
1.1. Wybory członków Izby Reprezentantów.....	154
1.2. Wybory członków Senatu.....	157
1.3. Prawybyory.....	158
2. Wybory prezydenckie.....	160
2.1. Wybór Prezydenta Stanów Zjednoczonych.....	160
2.2. Wybór Wiceprezydenta Stanów Zjednoczonych.....	167
2.3. Kampania nominacyjna i wyborcza oraz ich finansowanie.....	168
3. Wpływ wyniku wyborów na skuteczność sprawowania władzy w systemie dwupartyjnym.....	172
4. Odwoływanie głowy państwa – procedura <i>impeachmentu</i>	174
5. Stanowe systemy wyborcze.....	182
5.1. Wybory do legislatur stanowych.....	182
5.2. Wybory gubernatora i możliwości jego odwołania.....	184
6. Metody wyborów i powoływania sędziów.....	186
6.1. Powoływanie sędziów federalnych.....	187
6.2. Metody powoływania i wyboru sędziów stanowych.....	192
7. Odwoływanie sędziów.....	193

Rozdział VII

Struktura i właściwość sądów

1. Sądownictwo stanowe.....	195
1.1. Sądy powszechne o właściwości ogólnej.....	196
1.2. Sądy powszechne o ograniczonej właściwości ogólnej.....	196
1.3. Sądy o wyspecjalizowanej jurysdykcji.....	197
1.4. Sądy małych roszczeń.....	198
1.5. Stanowe sądy apelacyjne i najwyższe.....	198
2. Sądownictwo federalne.....	202
2.1. Sądy dystryktowe.....	204

2.2. Federalne sądy apelacyjne	205
2.3. Sądy specjalne	206
2.4. Sąd Najwyższy Stanów Zjednoczonych	209
3. Sądy stanowe a sądy federalne – różnice właściwości rzeczowej.....	212
3.1. Właściwość wynikająca z prawa federalnego.....	213
3.2. Zasada prawidłowej podstawy pozwu	214
3.3. Formuła Holmesa – federalna podstawa roszczenia.....	215
3.4. Spory oparte na stanowych roszczeniach zawierające kwestię federalną.....	216
3.5. Ustawy szczegółowe przyznające sądom federalnym właściwość rzeczową.....	217
3.6. <i>Writ of habeas corpus</i> – uzupełnienie właściwości sądów federalnych	218
3.7. Jurysdykcja międzystanowa	220
3.7.1. Stosowanie prawa w sprawach międzystanowych.....	222
3.7.2. Wybór miejsca rozprawy	225
4. Zakres jurysdykcji personalnej sądów stanowych.....	227
4.1. Zasady „minimum kontaktowego” i „racjonalności procesu”.....	229
4.2. Ustawy rozszerzające.....	230
4.3. Reguła <i>forum non conveniens</i>	233

Rozdział VIII

Kontrola konstytucyjności prawa

1. Geneza sądowej kontroli konstytucyjności prawa	235
1.1. Podstawowe modele kontroli konstytucyjności prawa.....	236
1.2. Konstytucja Stanów Zjednoczonych i eseje federalistów	238
1.3. Orzeczenie w sprawie <i>Marbury v. Madison</i> i jego następstwa	239
2. Specyfika amerykańskiego modelu sądownictwa konstytucyjnego	242
2.1. Zakres sądowej kontroli konstytucyjności prawa.....	242
2.2. Dwie główne szkoły wykładni konstytucji	243
2.2.1. Oryginaliści i zwolennicy ewoluującej konstytucji	243

2.2.2. Zwolennicy „aktywizmu sędziowskiego” i zwolennicy „powściągliwości sędziowskiej”	246
2.3. Techniczne metody interpretacji konstytucji.....	248
2.4. Kontrola konstytucyjności prawa przez Sąd Najwyższy.....	251
2.4.1. Konstytucyjność prawa do broni	251
2.4.2. Prawo do aborcji a orzecznictwo Sądu Najwyższego	254
2.4.3. Inne przykłady kontroli konstytucyjności prawa stanowego i federalnego	258
3. Ograniczenia zakresu kontroli konstytucyjności prawa	259
3.1. Ograniczenia konstytucyjne na mocy art. III i XI poprawki.....	259
3.2. Ograniczenia doktrynalne.....	263
3.3. Ograniczenia kontroli a wzrost aktywności Sądu Najwyższego	265

Rozdział IX

Główne zasady, instytucje i gwarancje prawa procesowego

1. Zasady kontradiktoryjności, koncentracji postępowania, wyłączenia sędziego i równouprawnienia stron	269
2. Instytucja ławy przysięgłych w procesie karnym i cywilnym.....	272
2.1. Geneza i skład ławy	273
2.2. Wybór jurorów	276
2.3. Sędzia a ława przysięgłych.....	278
2.4. Krytyka instytucji ławy przysięgłych	280
3. Specyfika i główne instytucje procesu cywilnego i karnego	281
3.1. Gromadzenie dowodów w fazie przedsądowej w procesie cywilnym	282
3.2. <i>Discovery</i> w procesie cywilnym	284
3.3. <i>Discovery</i> w procesie karnym.....	286
3.4. Wszczęcie postępowania karnego i rola wielkiej ławy przysięgłych.....	287
3.5. Uгода w formie <i>plea bargain</i>	289
4. Prawa oskarżonego w procesie karnym	292
4.1. Gwarancje V poprawki do konstytucji	292
4.1.1. Zakaz wymuszania zeznań na własną niekorzyść	292

4.1.2. Zakaz podwójnego sądenia, skazywania i karania	292
4.2. Gwarancje VI poprawki do konstytucji.....	293
4.2.1. Prawo do szybkiej rozprawy.....	293
4.2.2. Prawo do publicznej rozprawy z udziałem ławy przysięgłych.....	294
4.2.3. Prawo do konfrontowania świadków oskarżenia	294
4.2.4. Prawo do posiadania obrońcy.....	294
4.3. Gwarancje VIII poprawki do konstytucji.....	297
4.3.1. Zakaz wygórowanych kaucji	296
4.3.2. Zakaz kar okrutnych i niezwycajnych.....	296
5. Postępowanie dowodowe w procesie cywilnym i karnym.....	297
5.1. Świadkowie	398
5.2. Wyjaśnienia oskarżonego w procesie karnym	399
5.3. Prezentacja dowodów rzeczowych i konstytucyjna zasada wyłączenia dowodów.....	300
6. Proces cywilny a proces karny.....	302
7. Postępowanie apelacyjne	304
Wykaz wykorzystanej literatury	307
Wykaz wykorzystanego orzecznictwa sądów amerykańskich.....	322